

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan !

Kvalitet – Engasjement - Samspill

Målsetting for hjorteviltforvaltningen

Skiptvet kommune 2017 - 2019

Høringsutkast

Høring i perioden 16.12.16 – 15.01.17

Merknader sendes Skiptvet kommune innen 15.01.17

Besøksadresse:

Storveien 24

1816 SKIPTVET

Web: www.skiptvet.kommune.no

Postadresse:

Postboks 115

1806 SKIPTVET

E-post: post@skiptvet.kommune.no

Telefon: 69 80 60 00

Telefaks: 69 80 60 25

SMS: 404 04 920

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan !

Kvalitet – Engasjement - Samspill

Innhold

Innledning.....	4
Nasjonale og regionale målsettinger.....	4
Kommunal målsetting.....	4
1. Hjortevilt i Skiptvet	5
Kunnskap og forvaltning	5
Minsteareal.....	6
Valdstruktur	6
1.1 Elg	7
Bestandsutvikling.....	7
Fellingsprosent	8
Størrelse og kondisjon	8
1.2 Rådyr.....	8
Bestandsutvikling.....	8
2 Indekser for hjorteviltbestanden – situasjonen nå	8
2.1 Elg	9
2.1.1 Avskytningsprosent; hanndyr vs. hunndyr	10
2.1.2 Sett ku pr. okse	10
2.1.3 Slaktevekter kalv	11
2.1.4 Slaktevekter ungdyr.....	11
2.1.5 Sett kalv pr ku/sett kalv pr. kalvku	12
2.1.6 Avskytningsprosent unge dyr (kalv og 1,5 års ungdyr)	12
2.1.7 Trafikkdrept elg og jaktuttak	13
2.2 Rådyr.....	14
3. Mål for forvaltningen av hjorteviltbestanden	15
3.1 Mål for elgforvaltningen.....	15
3.2 Mål for rådyrforvaltningen	16
3.3 Mål for forvaltningen av hjort	16
3.3.1 Bestandsutvikling	16
4. Tiltak i planperioden.....	17
4.1 Tiltak for måloppnåelse elgforvaltning.....	17
4.2 Tiltak for måloppnåelse rådyrforvaltning.....	18

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan !

Kvalitet – Engasjement - Samspill

4.3	Tiltak for måloppnåelse hjorteforvaltningen	18
5.	Vedlegg	19

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan !

Kvalitet – Engasjement - Samspill

Innledning

Forskrift om forvaltning av hjortevilt (FOR-2016-01-08-12) har som formål å ivareta bestandenes og leveområdenes produktivitet og mangfold. Det skal legges til rette for en lokal og bærekraftig forvaltning med sikte på nærings- og rekreasjonsmessig bruk av hjorteviltressursene. Forvaltningen skal videre sikre bestandsstørrelser som fører til at hjortevilt ikke forårsaker uakseptable skader og ulemper på andre samfunnsinteresser. Forskriften, med tilhørende rundskriv, understreker kommunens ansvar for offentlige interesser knyttet opp til hjorteviltbestanden.

Nasjonale og regionale målsettinger

Direktoratet for Naturforvaltning ga i november 2009 ut Strategi for forvaltning av hjortevilt. Denne strategien synliggjør hvilke utfordringer forvaltningen av hjorteviltet vil komme til å møte i årene som kommer, og hvilke overordna grep Direktoratet for naturforvaltning mener er nødvendig for å møte disse. Strategien definerer 5 konkrete mål:

1. *Forvaltningen skal sikre livskraftige og sunne hjorteviltbestander, et rikt biologisk mangfold og naturens framtidige produksjon av varer og tjenester.*
2. *Forvaltningen skal ha bred samfunnsaksept og legitimitet.*
3. *Forvaltningen skal sikre samarbeid og samhandling mellom lokale, regionale og nasjonale aktører og med berørte sektorer*
4. *Forvaltningen skal være basert på høy kompetanse på alle nivåer.*
5. *Forvaltningen skal stimulere til økt kvalitet og mangfold av opplevelser, tjenester og produkter.*

Mer om denne strategien og andre nasjonale målsettinger kan leses på www.hjortevilt.no. Disse målsettingene er også førende for den lokale hjorteviltforvaltningen.

Fylkeskommunen og fylkesmannen har det regionale ansvaret for viltforvaltningen fordelt mellom seg. Fylkeskommunens virkemidler er tilskuddsmidler og råd, veiledning og informasjon til kommuner og rettighetshavere. Fylkesmannen har det juridiske ansvaret, og er blant annet klageorgan for kommunale vedtak.

Regionale mål og strategi for forvaltning av elg i Østfold ble vedtatt 3 juni 2015, Fylkestinget i Østfold, samferdsel- miljø og klimakomiteen.

Kommunal målsetting¹

Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 3 inneholder bestemmelser om at kommunen skal vedta målsettinger for utviklingen av bestandene av elg og rådyr siden det er åpnet for jakt på disse artene i kommunen. Målsettingen skal blant annet ta hensyn til opplysninger om beitegrunnlag, bestandsut-

¹ Benyttet mal utarbeidet av Salten Viltforvaltningsråd i samarbeid med Prosjekt Utmark.

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan !

Kvalitet – Engasjement - Samspill

vikling, skader på jord- og skogbruk og omfanget av viltulykker på veg. Det er viktig at disse målsettingene:

- underkastes samme rulleringsregime som øvrige kommunale planer knyttet til plan- og bygningsloven.
- er konkrete og etterprøvbare (indekser fra hjorteviltregisteret skal bidra til å styrke etterprøvbareheten i målsettingene).
- evalueres nøye ved hver revidering/ending.
- ivaretar andre interesser i kommunen. Naturmangfold, jordbruk, samferdsel og skogbruk bør i så måte inngå i kommunens målsetting.

Den kommunale målsettingen legger føringer for eventuelle bestandsplaner utarbeidet av rettighetshavere i kommunen. Disse bestandsplanene må ta hensyn til offentlige målsettinger for å bli godkjent, og det er derfor viktig at rettighetshavere inkluderes når de kommunale målsettingene utarbeides.

I 1993 ble det foretatt kartlegging av viktige viltområder og laget en forvaltningsplan for viltressursene. Dette er første utgave av målsettinger for hjorteviltforvaltningen i Skiptvet på mange år. Målsettingene er utarbeidet i henhold til den kunnskap vi har om elg- og rådyrstammen i Skiptvet per 2016. Det legges opp til en elgforvaltning der fellingen skjer i alle aldersgrupper av bestanden.

Målsettingen legger opp til å holde elgbestanden på nivået de siste årene. Både antall felte dyr og hvilke type dyr som felles vil ha betydning for å holde dette målet. Målsettingen tas opp til revidering om tre år, så sant ikke uforutsette svingninger i bestanden tilsier at dette bør skje før.

Det er et ønske å redusere rådyrbestanden grunnet høyt antall trafikkdrepte.

Det er ikke åpnet for jakt på hjort. Det er ikke grunnlag på nåværende tidspunkt å vurdere dette.

1. Hjortevilt i Skiptvet

Skiptvet er en innlandskommune på 92 748 m² (93 km²). Halve kommunen grenser mot Glomma i øst. Det finnes elg og rådyr i hele kommunen. Hovedtyngden av elg i de større skogsområdene vest i kommunen. Disse skogsområdene deler vi med Våler i sørvest og Spydeberg i nordvest.

Kunnskap og forvaltning

I Skiptvet har det vært samlet inn data om elgbestanden gjennom «sett elg» skjema. Det ble påbegynt innsamling av slaktevekter i 2015. Det har ikke blitt foretatt innsamling av kjever eller tannanalyser utover år med pålegg om dette. Ca hvert 3. år har det blitt gjennomført beitetakster i regi av fylkeskommunen. Det har ikke blitt tatt ut tilstrekkelig antall prøveflater i Skiptvet til at datagrunnlaget kan benyttes lokalt. Grunnlaget for en kunnskapsbasert forvaltning er derfor begrenset. Elgforvaltningen er organisert med hovedutvalg for plan, landbruk og teknikk som politisk utvalg som vedtar målsettinger for hjorteviltforvaltningen, er klageorgan og behandler spørsmål av prinsipiell be-

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan !

Kvalitet – Engasjement - Samspill

tydning. Den daglige forvaltningen, utsteding av fellingstillatelser, fallviltoppgaver osv. har blitt ivare tatt av virksomhet plan, landbruk og teknikk. Rollefordelingen kan med fordel bli tydeligere.

Minsteareal

Tildeling av fellingstillatelser gjøres i henhold til godkjent, tellende areal. Tellende areal er i hovedsak utmark. Forskrift om minsteareal blir sendt ut på høring sammen med disse målsetningene. Minstearealet har siden 2002 vært 2000 daa. Det er foreslått å videreføre dette.

Minsteareal for rådyr er i dag jfr forskrift 300 daa, men i henhold til brev datert 20.03.2012, sendt rådyrjegere, ble minstearealet endret til 500 daa f.om. 2012. Endringen ble gjennomført samtidig med at det ble innført ny arealberegningsmodell der alt registrert areal på den enkelte eiendom, med dyrka jord, skog inkl gårds plass og veier, ble tatt med. Tidligere var det kun skogsareal som ble lagt til grunn, med tillegg for skjønsmessige vurderinger. For rådyr er det i forslaget til ny forskrift foreslått å endre minstearealet til 450 daa.

Minstearealet kan fravikes med +/- 50 % ved tildeling fellingstillatelse. Fravik fra minstearealet kan brukes aktivt i hele perioden for å møte ulik utvikling i hjorteviltstammen.

Valdstruktur

Skiptvet består av ett storvald for elgjakt. Fra 1998 har 6 mindre vald med hovedtyngden av arealene i Skiptvet vært drevet som ett vald gjennom en driftsplansammenslutning. Tellende areal for Skiptvet vald er 55 072 daa i Skiptvet, 9 255 daa i Våler kommune og 2 196 daa i Spydeberg kommune. Tellende elgareal forvaltet av Skiptvet kommune utgjør 66 523 daa. Fra 2016 er Skiptvet DPS gjort om til Skiptvet vald. De tidligere mindre valdene er videreført som jaktfelt. I arbeidet med målsetningene i denne rapporten er det bare benyttet tall som omfatter Skiptvet vald (tidligere DPS), altså det samlede elgareal forvaltet av Skiptvet kommune.

Rådyrvald består av vald basert på arealer den enkelte jeger har gjort avtale om med jaktrettshavere (grunneiere). Valdene varierer i størrelse.

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan !

Kvalitet – Engasjement - Samspill

1.1 Elg

Bestandsutvikling

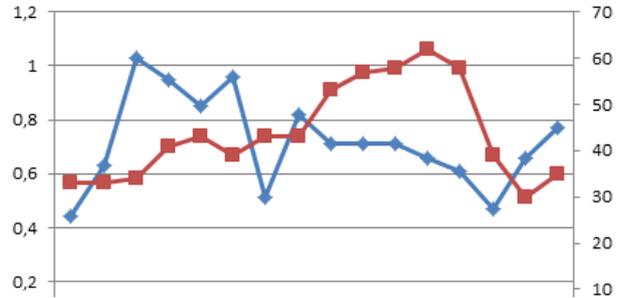
Det har vært elg i Skiptvet fra lang tid tilbake. Som i resten av landet ble retta avskyting ble innført på begynnelsen av 1970-tallet. Det har vært periodevis svingninger i bestanden. På 1980-tallet ble det gitt større kvoter i noen år for å redusere bestanden. Største kvote på 80-tallet var 61 dyr.² Det har også blitt gitt større kvoter i senere tid for å korrigere bestanden. Høyeste kvote ble gitt i 2011 med 62 tildelte dyr. Det ble tildelt høye kvoter i perioden 2008-2012 for å redusere stammen. I 2013 ble det gitt fellingstillatelse på 44 dyr, men bare 88,6 % av kvoten ble fylt. Øvrige år tilbake til 2008 har kvoten blitt fylt 100 %. I 2014 og 2015 ble det gitt fellingstillatelse på hhv 30 og 35 dyr, mens det for 2016 har blitt tildelt 38 dyr.

Elgen i Skiptvet trekker også ut av kommunen. Både Våler og Spydeberg har tilgrensende skogområder der elgen naturlig forflytter seg. Med bakgrunn i status for elgbestanden i hele Østfold er det grunn til å tro at bestandskondisjonen hos elg i Skiptvet også er god. For hele Østfold viser kalverater og slaktevekter en svak nedgang frem mot 2012. Det god grunn til å se dette i sammenheng med de relativt høye kvotene og felte elg i samme periode i Skiptvet.

De siste 16 årene har antall jegerdagsverk i kommunen ligget på i snitt 372 timer. Hvor mange dager jegere bruker i snitt på å felle en elg gir også et inntrykk av bestandsutviklingen. Denne utviklingen i Skiptvet elgvald gir samme inntrykk som «sett elg», dvs. at bestanden økte på starten av 2000 tallet (kortere jakttid per elg) for så å flate ut før den gjorde et større hopp i 2012-2013. Sett elg pr. jegerdag gir et uttrykk for

om bestanden øker eller minker, men gir ingen oversikt over det faktiske antall elg i kommunen.

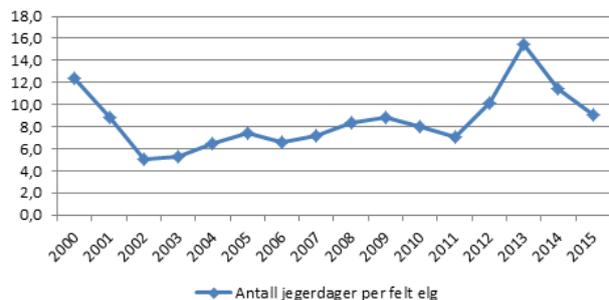
Sett elg pr. jegerdag (figur 2) viser at elgbestanden i kommunen har variert, men at de siste 3 årene har vært en økning. En medvirkende årsak til at det blir større svingninger i bestanden kan være påvirkning fra blant annet ulv i området med påfølgende større forflytninger av hjorteviltet.

Figur 1 Felt elg, og «sett elg» per jegerdagsverk 2002-2015 Skiptvet elgvald

— Sett elg pr. jegerdag — Felt totalt

Antall jegerdager per felt elg

Figur 2

² Viltet i Skiptvet 1993 av Ola Martin Wergeland Krog

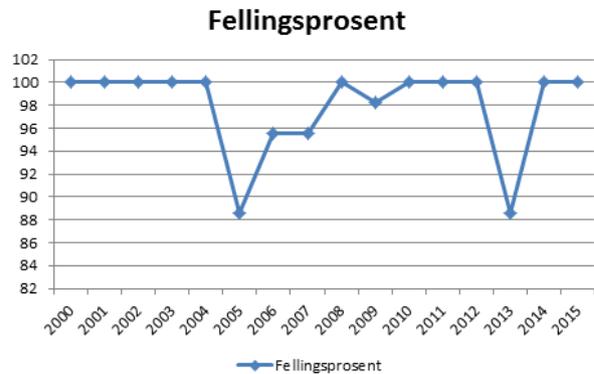
SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan !

Kvalitet – Engasjement - Samspill

Fellingsprosent

I forhold til de kvotene som er gitt har avskytingen i Skiptvet vald (DPS) vært høy med en avskyting på 100 % i 11 av foregående 16 år.

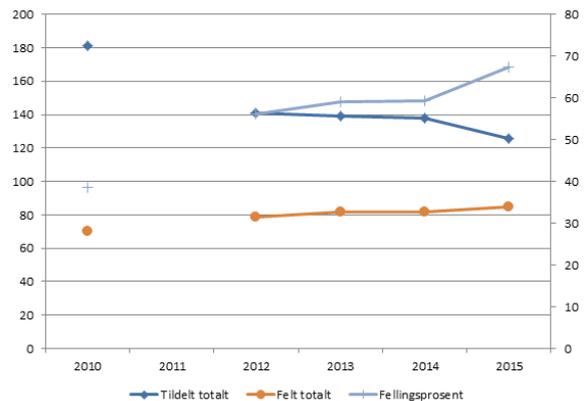
Størrelse og kondisjon

Med bakgrunn i de data som foreligger vurderes elgbestanden å være god grunnet gode beiteforhold, og en ikke for stor bestand. Dette berøres nærmere under indekser for hjorteviltbestanden.

1.2 Rådyr

Bestandsutvikling

Rådyrbestanden i Skiptvet vurderes å være svært god. Det foreligger ikke det samme datamaterialet for vurdering av rådyr på samme måte som elg. Antall felte rådyr var i 2010 – 70 dyr, 2012 – 79, 2013 – 82, 2014 – 82 og i 2015 85 dyr. Tildelte dyr, felte totalt og fellingsprosent fremgår av diagram. (tall mangler for 2011) Som det fremgår av tabellen ligger fellingsprosenten på ca 60 %. Det ble tildelt færre dyr i 2015 enn foregående år grunnet oppdatering av kartdata som lå til grunn for eieendommene og følgelig valdene.

Figur 3 Tildelte og felte rådyr.

I figur 3 fremkommer registreringer gjort i hjorteviltregisteret de siste årene. Fellingsprosenten de siste 4 år er ca 60 %.

2 Indekser for hjorteviltbestanden – situasjonen nå

I hjorteviltregisteret (<http://www.hjorteviltregisteret.no/>), finnes en rekke indekser som kan brukes ved fastsetting av konkrete målsettinger for bestanden. For å kunne bruke sett elg data for et område i forvaltningen/planlegging bør man helst ha over 1000 jegerdagsverk per år. Har man for få jegerdagsverk vil tilfeldigheter påvirke resultatet, og en kan få store svingninger fra år til år. Med et snitt på 372 jegerdagsverk siste 16 år må det legges til grunn forholdsvis stor usikkerhet i tallmaterialet for Skiptvet.

Ved økende hjorteviltbestand øker også antallet uønskede hendelser og det blir mer beiteskader på både på innmark og skog. Hjorteviltet kan også ta seg til rette på lagret rundballefôr og medføre økte

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan !

Kvalitet – Engasjement - Samspill

kostnader for primærnæringene. I Skiptvet har det ikke vært rapportert om at dette har vært et generelt problem med dagens bestand, men enkelte kan oppleve lokale mindre hendelser uten at dette kan sies å være utover hva som er forventet. Lokal kunnskap om forhold på eget gårdsbruk gjør også sitt til at det gjøres tilpasninger av hva som dyrkes. Skiptvet kommune ønsker å følge opp hjorteviltbestanden slik at problemer i størst mulig grad unngås og holdes innenfor et tålbart nivå. Fylkeskommunen har gjennomført beitetakster i Østfold. Det har blitt gjennomført takst i 2006 (76 bestand), 2009 (76 bestand), 2013 (98 bestand) og sist i 2016 (100 bestand). Det er ikke tatt ut nok prøvefelter i Skiptvet til at dataene kan benyttes. Kun 2 prøvefelter er plukket ut. Det bør tas ut 30 – 35 felter for å få et godt nok datagrunnlag. Med bakgrunn i rapporten som er utarbeidet kan man i beste fall anta at noen av de slutninger som er trukket for fylket også gjelder for Skiptvet. Det er i rapporten for 2016 vurdert at beitepresset er relativt uforandret siden forrige takst. Det tegn til høyere beitepresse vest for Glomma enn øst og spesielt for furu i de nordlige deler av fylket, hvor beitetingen er beskrevet som å ligge i øvre sjikt av hva man kan kalle bærekraftig over tid. Prøvefelt 1 i Skiptvet er rangert som nummer 7 av 100 over felter med høy beitegrad på furu (og mer enn 100 furu pr daa) i Østfold med en beitegrad på 23. Prøvefelt i Hobøl, på andreplass, har en beitegrad på 73 %. Viser til rapporten «Elgbeitetakseringer i Østfold 2016» for flere detaljer. Det lokale inntrykket av beitepresset vurderes ut fra tilbakemeldinger å være innenfor hva som kan aksepteres.

2.1 Elg

Kommunen ønsker å legge vekt på følgende indekser for å styrke etterprøvnbarheten i de kommunale målsettingene for elg:

Kjønns sammensetning:

1. Avskyttingsprosent; hanndyr/hunndyr
2. Sett ku pr. okse

Slaktevekter:

1. Slaktevekter kalv
2. Slaktevekter ungdyr

Produksjon:

1. Sett kalv pr. ku
2. Sett kalv pr. kalvku
3. Avskyttingsprosent unge dyr (kalv og 1,5 års dyr)

Elg i trafikk:

1. Trafikkdrept elg og jaktuttak

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan !

Kvalitet – Engasjement - Samspill

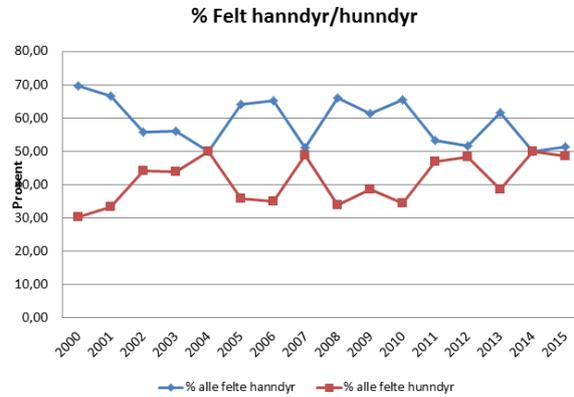
2.1.1 Avskytningsprosent; hanndyr vs. hunndyr

For å sikre en bestand av store dyr er det viktig at den har en riktig kjønns- og aldersstruktur. Den vanligste feilen er at det tas ut for mange hanndyr på alle alderstrinn. Det er derfor viktig at okser av alle størrelser ikke overbeskattes slik at det rekrutteres nok store okser i bestanden. Samtidig må de største kuene som produserer flere og større kalver spares. I en bestand i vekst er dette mindre viktig enn i en bestand som skal stabiliseres eller reduseres. Av totalt felte dyr bør uttaket av hanndyr ligge rundt 55 %. I Skiptvet kommune er det i perioden 2000-2015 skutt 58,73 % hanndyr i snitt (figur 4). Det har følgelig vært et noe høyt uttak av hanndyr.

2.1.2 Sett ku pr. okse

Ku/okseforholdet registrert gjennom "Sett elg" er en god indeks på en riktig kjønns- og aldersstruktur i en elgbestand. Et ku/okseforhold på ca. 1,5 anses som en god indikator på en fornuftig kjønnsstruktur i elgbestanden.

Dette forholdet ligger på ca. 1,9 i kommunen (figur 5). 1,9 er høyere enn anbefalt og samsvarer med at det har vært et «for høyt» uttak av hanndyr enn hunndyr over lengre tid.

Figur 4 "% Felte hanndyr/hunndyr" viser % hanndyr/hunndyr felt totalt i alle årsklasser. Det er viktig at kjønnsforholdet i en bestand ikke kommer for skjevt ut. Eksempelvis vil "sett ku pr. okse" påvirkes av avskytingen av de ulike kjønn.

Figur 5: viser "Sett ku pr. okse" i perioden 2000 – 2015

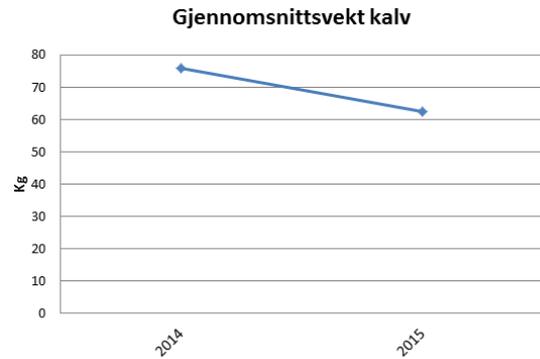
SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan !

Kvalitet – Engasjement - Samspill

2.1.3 Slaktevekter kalv

Utvikling i kalvevekter er et godt mål på om bestanden av store dyr opprettholdes i kommunen. Dette fordi små kalver ofte blir små kuer som igjen får små kalver. Dårlig beitegrunnlag/for høy tetthet kan også gjøre seg gjeldende ved lettere kalvevekter. Slike dyr er det ønskelig å ta ut av bestanden. Slaktevektene for kalv kan sees i sammenheng med slaktevektene for ungdyr. Ser man en negativ trend i slaktevektene på kalv over tid må dette betegnes som en negativ trend i bestanden. Det skal, i slike tilfeller, settes i verk tiltak for å øke slaktevektene.

Figur 6 Gjennomsnittsvekter kalv i perioden 2014 – 2015

I kommunen ligger slaktevektene på ca 65 (figur 6). Datagrunnlaget for kommunen er svært mangelfullt. Bare i 2015 har det blitt innlevert slaktevekter fra alle jaktfelt. Slaktevekter vil bli fulgt opp.

2.1.4 Slaktevekter ungdyr

Slaktevekter ungdyr kan vise samme trend som slaktevektene for kalv. Disse gjør seg imidlertid gjeldende senere enn slaktevekter for kalv, som er mer følsom for endringer i beitegrunnlag/kjønns sammensetning i bestanden. Slaktevektene for ungdyr bør derfor sees i sammenheng med slaktevektene for kalv.

I kommunen ligger slaktevektene på ungdyr på ca 146 (figur 7). Datagrunnlaget er det samme som for kalv.

Figur 7 Gjennomsnittsvekter ungdyr i perioden 2014 – 2015.

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan !

Kvalitet – Engasjement - Samspill

2.1.5 Sett kalv pr ku/sett kalv pr. kalvku

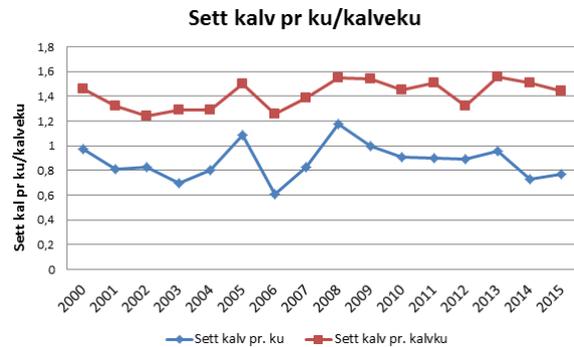
”Sett kalv pr. ku” og ”sett kalv pr. kalvku” er begge viktige indekser for å si noe om produktiviteten i elgbestanden. Siden kalveproduksjonen til kuene i stor grad er styrt av kroppsstørrelsen, gir tvillingraten et mål på om det er en stor andel eldre, fullt utvokste kuer (over 3-4 år) i bestanden eller ikke. Selv når man ønsker å redusere bestanden bør det være et mål at forholdet sett kalv pr ku/kalvku holder seg høyt.

I kommunen ligger sett kalv pr. ku/kalvku på henholdsvis 0,87 og 1,41 (figur 8).

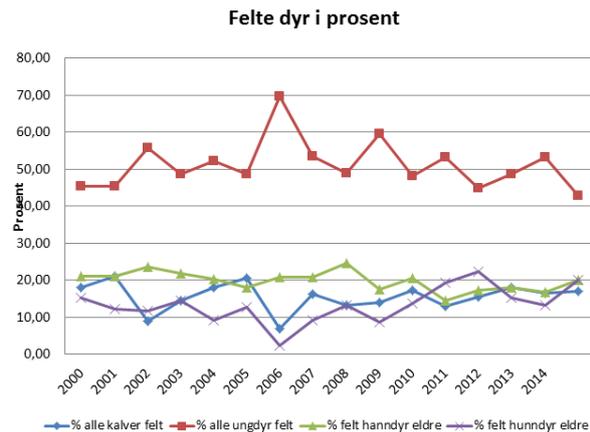
2.1.6 Avskytningsprosent unge dyr (kalv og 1,5 års ungdyr)

Ved å skyte en stor andel unge dyr (kalver og 1,5 års dyr) øker man gjennomsnittsalderen i elgbestanden. Alder er direkte knyttet opp mot kroppsstørrelse, noe som igjen tilsier at høy avskyting av unge dyr fører til økt kalveproduksjon i bestanden. Høy avskyting av lette, eldre dyr vil også bidra til økt produktivitet.

I kommunen er årlig avskyting av unge dyr (kalv og 1,5 års dyr) på ca 67 % (figur 9).

Figur 8: Figur 7 viser sett kalv pr. ku/ kalvku for perioden 2000 – 2015.

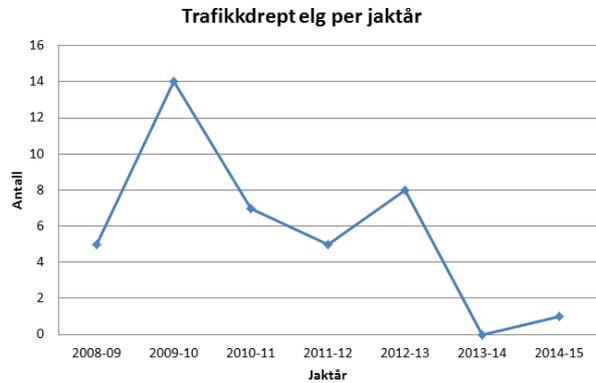
Figur 9 Viser årlig avskyting i prosent for alle kalver, alle ungdyr, eldre hannyr og eldre hannyr.

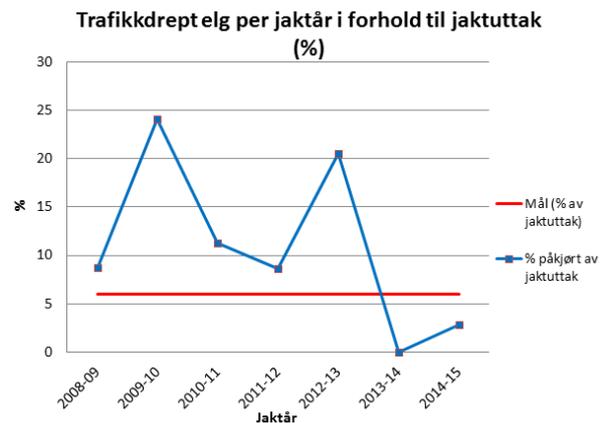
2.1.7 Trafikkdrept elg og jaktuttak

En av de største ulempene med en voksende elgstamme er forholdet til biltrafikken og elgpåkjørsler. Det er påvist at antall påkjørsler henger sammen med størrelse på elgstammen, elgens aktivitetsnivå og snødybde. Dette medfører økt fare for påkjørsler. Ved å sette et mål på antall påkjørte dyr sett i forhold til jaktutbyttet vil en få et tydelig signal om at fellingskvotene må økes hvis målet overstiges. Offentlig statistikk (SSB) operer med trafikkdrepte dyr, altså kun de som dør i kollisjon eller avlives etterpå. Denne statistikken er sikker da samtlige trafikkdrepte dyr skal være registrert her (<http://www.ssb.no/jord-skog-jakt-og-fiskeri/statistikker/hjortavg>).

I den forrige treårsperioden ble det registrert totalt 9 antall påkjørsler i kommunen. Dette utgjorde 8,6 % av det totale jaktuttaket i samme periode (figur 11).

Figur 10: Antall påkjørsler i perioden 2008-09 – 2014-15

Figur 11: Figur 10 viser trafikkdrept elg pr. jaktår i forhold til jaktuttak høsten etter. Verdien for jaktåret 2012-13 foreligger etter endt jakt høsten 2013

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan !

Kvalitet – Engasjement - Samspill

2.2 Rådyr

Kommunen ønsker å legge vekt på følgende indekser for å styrke etterprøvnbarheten i de kommunale målsettingene for rådyr:

Rådyr i trafikk:

1. Trafikkdrept elg og jaktuttak

De siste 3 jaktårene er det 24 trafikkdrepte rådyr.

År	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Påkjørt av bil	12	13	5	4	15	5	12	11	3
Påkjørt av motorsykkle e.l.	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Påkjørt av tog	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Felt ulovlig	0	1	0	0	1	0	0	0	0
Felt som skadedyr	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Felt i nødverge	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sykdom, skade eller andre årsaker	2	3	2	6	0	0	3	0	0
Sum	14	17	7	10	16	5	15	12	3

Tabell 4 Fallvilt rådyr år for år

Tabell 4 viser fallvilt rådyr. Registrerte påkjørte dyr variere fra 4 til 15 dyr enkelt år. De årene det er registrert tildelte dyr kan det beregnes andel påkjørte dyr i forhold til tildelte.

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Påkjørt	5	4	15	5	12	12
Tildelt	181		141	139	138	126
Andel	2,7 %		10,6 %	3,5 %	8,7 %	9,5 %

Etter at fornying av vald i 2012 og ny arealberegning ble tatt i bruk er det forholdsvis høy andel påkjørte rådyr og at det således er grunnlag for høyere avskyting. Det er også grunn til å anta at det er større mørketall for påkjørsel av rådyr en f.eks elg.

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan !

Kvalitet – Engasjement - Samspill

3. Mål for forvaltningen av hjorteviltbestanden

Forskrift om forvaltning av hjortevilt legger føringer til hvordan hjorteviltbestanden skal forvaltes på generelt grunnlag. Formålsparagrafen til forskrift om forvaltning av hjortevilt:

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er at forvaltningen av hjortevilt ivaretar bestandenes og leveområdenes produktivitet og mangfold. Det skal legges til rette for en lokal og bærekraftig forvaltning med sikte på nærings- og rekreasjonsmessig bruk av hjorteviltressursene. Forvaltningen skal videre sikre bestandsstørrelser som fører til at hjortevilt ikke forårsaker uakseptable skader og ulemper på andre samfunnsinteresser.

I kommunen ønsker man i tillegg etterprøvbare målsettinger som beskriver utviklingen i bestanden. Disse sees i sammenheng med valgte indekser i del 2: "Indekser fra hjorteviltregisteret" samt del 1.1: "Bestandsutvikling".

3.1 Mål for elgforvaltningen

3.1.1 Avskytningsprosent; hanndyr vs. hunndyr

Den prosentvise fordelingen av skutte dyr skal ikke overstige 60 % for noe kjønn.

3.1.2 Sett ku pr. okse

Ku/okse forholdet basert på registreringer fra "Sett elg" bør i perioden være ca 1,5. Dette forholdet skal ikke overstige 2,0.

3.1.3 Slaktevekter kalv

Gjennomsnittsvakta på kalv skal på lang sikt ikke synke.

3.1.4 Slaktevekter ungdyr

Gjennomsnittsvakta på ungdyr skal på lang sikt ikke synke.

3.1.5 Sett kalv pr ku/sett kalv pr. kalvku

- "Kalv per kalveku" og "kalv per ku" basert på registreringer fra sett elg bør ikke synke i perioden.
- Kalv pr. kalvku basert på registreringer fra sett elg skal være minst 1,3 i planperioden.
- Kalv pr. ku basert på re registreringer fra sett elg skal være minst 0,6 i planperioden.

3.1.6 Avskytningsprosent unge dyr (kalv og 1,5 års ungdyr)

I planperioden skal det skytes minimum 60 % unge dyr (kalver og 1,5 års dyr).

I planperioden skal det skytes minimum 25 % ungdyr (1,5 års dyr).

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan !

Kvalitet – Engasjement - Samspill

3.1.7 Trafikkdrept elg og jaktuttak

Gjennomsnittlig antall trafikkdrepte elg bør ikke overstige 6 % av jaktutbyttet i planperioden.

3.1.8 Bestandsutvikling

Sett elg pr. jegerdag skal stabiliseres i planperioden.

3.1.9 Bestandsutvikling

Sett elg pr. jegerdag skal stabiliseres i planperioden.

3.2 Mål for rådyrforvaltningen

3.2.1 Bestandsutvikling

Skiptvet kommune ønsker en rådyrbestand som bidrar til økonomisk avkastning for grunneiere, som er matressurs og en viktig rekreasjonskilde for innenbygdsboende og tilreisende jegere.

3.2.2 Trafikkdrepte rådyr og jaktuttak

Gjennomsnittlig antall trafikkdrepte rådyr bør ikke overstige 6 % av tildelt kvote i planperioden.

3.3 Mål for forvaltningen av hjort

3.3.1 Bestandsutvikling

Skiptvet kommune har som mål at det skal bli en jaktbar stamme av hjort i kommunen.

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan !

Kvalitet – Engasjement - Samspill

4. Tiltak i planperioden

4.1 Tiltak for måloppnåelse elgforvaltning

- 4.1.1 Hoveddelen av uttaket av dyr skal skje gjennom felling av ungdyr og kalv. Under ordinære forhold skal minimum 60 % av avskyting skje som felling av kalv og ungdyr.
- 4.1.2 For å sikre at kvotene blir tilnærmet fylt og at jakten ikke går voer for lang til er det nødvendig at det felles en viss mengde kalver.
- 4.1.3 Avskytingen må legges opp på en slik måte at stammen har en hunn og hanndyr bestand i forholdet 2:1 blant dyr eldre enn kalv.
- 4.1.4 Elgforvaltningen skal være bestandsplanforvaltet . Det vil si at tildelingen skal skje til bestandsplanområder og at det skal utarbeides treårige avskytingsplaner. Arealkravet til bestandsplanområder er i hht gjeldende reglerverk 2+0 ganger minstearelet.
- 4.1.5 Jaktfelt som ikke deltar i planområder får tildelt kvote etter §21 i jaktveon, dvs. kalv, ku og okse. For å sikre høyt nok uttak av kalv og ungdyr vil kavekvoten i disse tilfeller bli satt til 60 %.
- 4.1.6 Gjennomføre tiltak for å redusere antall viltpåkjøslere i trafikken.
- 4.1.7 Registreringer for å kartlegge elgstammens utvikling:
 - 4.1.7.1 Jevnlige beitetakseringer
 - 4.1.7.2 Veiing av samtlige skutte dyr
 - 4.1.7.3 Føring av SETT ELG
 - 4.1.7.4 Andre tiltak som kan bidra til innsikt i elgstammens utvikling.
- 4.1.8 Det arbeides kontinuerlig for å øke kunnskap og innsikt i elgforvaltning. Dette gjelder for både grunneiere og jegere.
- 4.1.9 Det er vesentlig at det innen bestandsplanområdet – jegere og grunneiere – etableres et tillitsforhold, felles forståelse og respekt for de til enhver tid gjeldene planer og at det etableres klare regler for avvik fra planene:
 - 4.1.9.1 Ved vesentlige avvik fra godkjent bestandsplan , kan kommunen gå inn for å tildele dyr etter alder og kjønn, jfr § 21 i forskrift om forvaltning av hjortevilt, slik at forutsetningen og intensjonene i planen blir oppfylt.
 - 4.1.9.2 Ved vurdering av hva som er «vesentlige avvik», blir kriterier benyttet i rundskriv februar 2012 – forvaltning av storvilt, lagt til grunn.
 - 4.1.9.3 Det regnes aldri som avvik dersom det skytes kalv i stedet for voksent dyr og 1 ½ åring. Og at 1 ½ åring skytes i stedet for eldre dyr, men det må da være samme kjønn som gitt i planen. Denne avskytingen av yngre dyr enn det planen tilsier påvirker ikke neste års kvote.
 - 4.1.9.4 Storvald som ikke oppfyller kommunale målsetninger i uttaket, og som systematisk oppnår skjevt uttak mellom tildelte og felt dyr, for eksempel utnytter kalvekvotene for lite, vil få økte kalvekvoter ved den videretildelingen. Det tas løpende hensyn til tidligere års avskytinger.
 - 4.1.9.5 Alle felte dyr skal belastes tildelt kvote med mindre slaktet er kontrollert og vurdert som uegnet som mat. Denne vurderingen kan kun gjøres av veterinær eller av den som kommunen måtte bestemme. Det er i slike tilfeller viktig å kunne framvise de

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan !

Kvalitet – Engasjement - Samspill

nødvendige vitale organer (hjerte, lunger, lever, milt) ved forespørsel. Storvaldene oppfordres til selv å disponere ett visst antall fellingstillatelser som skal brukes til dyr som storvaldet ønsker å premiere jaktfeltene for å ta ut. Eksempel på slike dyr kan være kalv under et visst antall kg.

- 4.1.9.6 De jaktområder som har grense til nabokommuner holder kontakt med tilstøtende jaktområder i disse kommunene.

4.2 Tiltak for måloppnåelse rådyrforvaltning

- 4.2.1 Det gjennomføres tiltak for å redusere antall trafikkdrepte dyr.

4.3 Tiltak for måloppnåelse hjorteforvaltningen

- 4.3.1 Det åpnes ikke for jakt før det foreligger en bestand som tåler jakt.
4.3.2 Det gjennomføres tiltak som bidrar til å redusere skader på rundballer og skog.
4.3.3 Det etableres ordninger som bidrer til å kartlegge bestandens størrelse:
4.3.3.1 Tilleggsføring på SET ELG skjema
4.3.3.2 Andre metoder for observasjon.

Andre momenter

Skadefelling elg; rundballer, innmark, skog, elg i bebyggelse med mer. Terskler for skadefelling og anbefalinger for å unngå disse.

Bruk av 50%-regelen.

Tiltak reduksjon i antall påkjørsler (skoging langs vei, minimumsbredde med mer).

Strakstiltak høy andel påkjørsler (utlegging av rundball, felling av osp, selje, rogn med mer).

Høyt avvik fra avskytningsplan (terskler eksempelvis 10 % avvik, konsekvenser ved høyt avvik, med mer).

Evaluerings ved endt planperiode.

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan !

Kvalitet – Engasjement - Samspill

5. Vedlegg

1. Melding om vedtak (målsetting, minsteareal, bruk av 50% regelen). **Tas med når ferdig.**
2. Forskrift om åpning av jakt på gjeldende hjortevilt i kommunen. **Forslag vedlagt**
3. Høringsnotat – målsetting for kommune. **Tas med når gjennomført**